

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A.H.K. van Viegen (PvdD) en J.A.R.M. van Egmond (GroenLinks)
(d.d. 12 februari 2014)

Nummer
2900

Onderwerp
Ontheffing doden knobbelzwanen

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben ontheffing verleend om onbeperkt knobbelzwanen in de gehele provincie te doden (kenmerk: ODH 2013-00007007). Zelfs het gebruik van honden in de broedperiode is toegestaan.

Het verjagen en doden van knobbelzwanen op percelen met gras en granen, met gebruikmaking van geweren en honden, gedurende een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang, in de periode van 15 november tot en met 31 mei valt gedeeltelijk in het broedseizoen. Veel vogelsoorten broeden tussen 15 maart en 15 juli. Moerasvogels en andere watervogels broeden meestal tussen 1 april en 15 augustus. Naast knobbelzwanen maken ook andere beschermde dieren gebruik van percelen met gras en granen om te broeden, zoals de weidevogels. Het is wettelijk verboden om beschermde inheemse diersoorten opzettelijk te verontrusten. Door het gebruik van honden toe te staan zullen naast knobbelzwanen ook vele andere beschermde dieren ernstig worden verontrust, zelfs dus in de broedperiode. De fracties van de partij voor de Dieren en Groen Links vinden dit onaanvaardbaar.

Toelichting op vraag 15

Uit eerdere antwoorden dit jaar op vragen van Groen Links blijkt dat de schade door knobbelzwanen vaak geconcentreerd voorkomt, zoals de regio Delft en omstreken (nr. 2887, 28 januari 2014). Daarom is het van belang om maatwerk toe te passen.

Toelichting op vraag 16:

In het Faunabeheerplan wordt expliciet aangegeven dat er sprake moet zijn van 'grote groepen nog niet broedende knobbelzwanen.'

De fracties van de Partij voor de Dieren en GroenLinks vinden deze ontheffingverlening veel te vergaand en slecht onderbouwd en willen daarom de volgende vragen aan u voorleggen.

1. *Wat verstaat u onder een 'stabiele knobbelzwanenpopulatie' en hoe wordt dit door u vastgesteld?*

Antwoord

De knobbelzwaanpopulatie bevindt zich al meerdere jaren op hetzelfde niveau. Wij zijn derhalve van mening dat er in Zuid-Holland sprake is van een stabiele populatie. Deze stabiele populatie wordt verkregen door het schudden en wegnemen van eieren. Dit is in overeenstemming met het faunabeheerplan knobbelzwaan. Daar waar schade dreigt, en dan alleen op schadegevoelige gewassen, dienen eerst preventieve middelen te worden ingezet. Indien deze ontoereikend blijken kan overgegaan worden tot afschot.

2. *Hoe hebt u zich ervan vergewist dat de instandhouding van de populatie niet in gevaar komt?*

Antwoord

Zie beantwoording vraag 1.

3. *Waarom hebt u geen grens gesteld aan het maximaal aantal te doden zwanen en mogen er onbeperkt zwanen worden gedood?*

Antwoord

In de afgelopen jaren heeft de afwezigheid van een beperking in de ontheffing geen (grote) invloed gehad op de ontwikkeling van de populatie. Bovendien achten wij het niet aannemelijk dat er op basis van de recent verleende ontheffing, die een voortzetting is van het beleid in de afgelopen jaren, opeens (veel) meer knobbelzwanen zullen worden gedood.

4. *Kunt u goed beargumenteerd uitleggen waarom deze ontheffing geen vrijbrief is voor jagers om overal in de hele provincie knobbelzwanen te doden als zij maar willen?*

Antwoord

Evenals veel andere ontheffingen is deze ontheffing voor de knobbelzwanen in de hele provincie geldig. Echter de ontheffing mag alleen ingezet worden in specifieke situaties daar waar schade dreigt. Daarnaast mag het doden van knobbelzwanen uitsluitend plaatsvinden indien er eerst preventieve middelen zijn ingezet.

5. *Het gebruik van honden is bij het doden van zwanen toegestaan, zelfs tijdens de broedperiode. Bent u met ons van mening dat hierdoor vele andere beschermde dieren tijdens de broedperiode ernstig worden verstoord? De inzet van honden is vaak nodig ter voorkoming van onnodig leed bij gebruik van het geweer. Bent u bereid om vanwege de verstoring die honden tijdens de broedtijd veroorzaken, de ontheffing in deze periode te herzien? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Honden kunnen gedurende het hele jaar preventief worden ingezet bij schadebestrijding door het verontrusten van dieren, dit op grond van de provinciale Verordening Flora- en faunawet Zuid-Holland. Ook bij schadebestrijding op grond van de landelijke vrijstelling kunnen honden gedurende het hele jaar worden ingezet.

Het gebruik van honden wordt in het algemeen gezien als een diervriendelijk preventief middel, alvorens men tot afschot kan overgaan. Wij zien daarom geen reden om de ontheffing hierop aan te passen.

6. *Eén van de redenen voor ontheffingverlening betreft het gevaar langs wegen en fietspaden. Daarom is het belangrijk om inzichtelijk te hebben waar de overlast zich afspeelt. Hoeveel aanrijdingen en incidenten hebben plaatsgevonden en waar en wanneer en onder welke omstandigheden? Worden dit soort gegevens centraal geregistreerd met als doel inzichtelijk te krijgen waar de overlast plaatsvindt en gericht maatregelen genomen kunnen worden? Indien dat het geval is, kunt u ons dan aangeven door welke instantie dat gebeurt en kunt u ons een overzicht geven van de incidenten gedurende de afgelopen drie jaar. Indien deze gegevens niet worden geregistreerd, bent u dan bereid om ervoor te zorgen dat er een goed centraal registratiesysteem voor wordt opgezet? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Er vindt geen centrale registratie plaats van door knobbelzwanen veroorzaakte incidenten. Gelet op de diversiteit aan partijen die hierbij betrokken zijn, achten wij een volledige registratie van dergelijke incidenten vrijwel onmogelijk. Bovendien zien wij niet de meerwaarde van een dergelijke database. De ontheffing is wat dit probleem betreft slechts geldig in bijzondere situaties, waar ook de politie bij betrokken dient te worden alvorens men tot actie mag overgaan.

7. *Welke andere oplossingen zijn overwogen om mogelijk gevaar langs fietspaden en wegen te voorkomen en kunt u goed beargumenteerd aangeven waarom die door u niet bevredigend zijn bevonden?*

Antwoord

Per geval zal moeten worden beoordeeld of een andere bevredigende oplossing mogelijk is. De ontheffing zal op dit punt worden verduidelijkt en/of aangepast.

8. *Waarom is er in de ontheffing geen nadere aanduiding gegeven van de wegen waar deze ontheffing mag worden gebruikt?*

Antwoord

Bedoeld is om aan te sluiten bij de invulling van het begrip wegen uit de Wegenverkeerswet. De ontheffing zal op dit punt worden verduidelijkt en/of aangepast.

9. *Bent u met ons van mening dat op deze manier een vrijbrief wordt gegeven voor verstoring van nesten op alle (on)verharde (tiend)wegen, kades, landscheidingen e.d.?*

Antwoord

Verstoring van nesten, en het bewerken van eieren, is inderdaad in de gehele provincie toegestaan. Het doden van knobbelzwanen langs wegen is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de politie.

10. *Bent u bereid om de ontheffing aan te passen, zodat dit meer expliciet wordt aangegeven?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 7 en 8.

11. *Kunt u nader beargumenteren waarom niet volstaan kan worden met het bewerken van nesten en onvruchtbaar maken van eieren?*

Antwoord

Het bewerken van eieren beperkt slechts een deel van de populatiegroei. Dit is een niet afdoende methode om knobbelzwanen van schadegevoelige percelen te weren en te verjagen.

12. *Kunt u nader beargumenteren waarom u kiest voor een zware maatregel als afschot binnen de bebouwde kom, die ook veel extra gevaar met zich meebrengt?*

Antwoord

Vanwege de benodigde toestemming van de politie, die de zaak bekijkt vanuit het oogpunt van veiligheid, achten wij dat het toegestane middel geen gevaar veroorzaakt. Wij achten afschot gerechtvaardigd met het oog op de omstandigheid dat knobbelzwanen een daadwerkelijk gevaar kunnen vormen voor de verkeersveiligheid.

13. *Is er op grond van de verleende ontheffing al toestemming verleend door de politie om te jagen binnen de bebouwde kom en zo ja waar en wanneer en wat was de aanleiding daarvoor?*

Antwoord

Tot op heden is dit nog niet voorgekomen.

14. *Waarom wordt er geen maatwerk verleend en wordt de ontheffing voor de gehele provincie verleend?*

Antwoord

Het is conform de systematiek van de Flora- en faunawet om ontheffingen te verlenen aan de Faunabeheereenheid, die vervolgens zorgdraagt voor de uitvoering. Juist door een relatief ruime ontheffing te verlenen kan in specifieke situaties gekozen worden voor maatwerkoplossingen. Ook kan er direct worden opgetreden in situaties waar acuut gevaar dreigt.

15. *Bent u bereid om de ontheffing in te trekken of in ieder geval de ontheffing zodanig aan te passen dat er maatwerk wordt toegepast en er geen honden worden ingezet tijdens de broedperiode? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De ontheffing is gebaseerd op het door ons goedgekeurde faunabeheerplan en past derhalve binnen ons beleid. Wij zullen de ontheffing dan ook niet intrekken. Met betrekking tot de inzet van honden verwijzen wij daarnaast naar de beantwoording van vraag 5.

